Druhý zápočtový test – 1. termín

Zadání si ponecháváte. Listy, které odevzdáte, *čitelně* podepište! Doporučuji Vám, abyste pod své jméno uvedli čísla těch dvou úloh, které jste zvolili – neřešili je.

Výsledky 2. testu (tedy i tohoto termínu) se dozvíte e-mailem až ve čtvrtek 26. 4.

Část I (celkem 20 bodů)

Počítáte všech 5 příkladů!

Úloha 1 (4 body). Pro $x \neq \frac{k\pi}{2}, k \in \mathbb{Z}$ stanovte, čemu je roven výraz $\int \frac{\cos 2x}{(\cos x \cdot \sin x)^2}\,dx$.
Nápověda: Uvažte nejprve, čemu se rovná $\cos 2x$. (Zkouška proběhne bez nápověd.)

Úloha 2 (4 body). Je dána funkce $f(x) = |\,x\,|$ na intervalu $I = [\text{-}1, 1]$ a dělení $D_n = \{\text{-}1, \text{-}\frac{n-1}{n}, \ldots, \text{-}\frac{1}{n}, 0, \frac{1}{n}, \ldots, \frac{n-1}{n}, 1\}$. Určete $s(D_n, f)$ a $S(D_n, f)$.
Na základě předešlého výsledku rozhodněte o integrovatelnosti funkce f na I.

Úloha 3 (4 body). Spočítejte $\int_{-1}^{1} x^2 e^{-x}\,dx$.

Úloha 4 (4 body). Vypočtěte délku oblouku křivky, která je zadána grafem funkce $\frac{1}{3}(3-x)\sqrt{x}$ mezi jejími průsečíky s osou x. Tj. stanovte délku grafu dané funkce na intervalu, jehož krajními body jsou nulové body uvažované funkce.

Úloha 5 (4 body). Vyčíslete nevlastní integrál $\int_{-\infty}^{0} x\,e^{-x^2}\,dx$.

Část II (celkem 6 bodů)

Odpovídáte na 2 úlohy ze 3 (nebo méně, *ne však více*) dle vlastní volby!

Úloha 6 (3 body). Vypočítejte $\int_{-e}^{e} \cosh x\,dx$, kde e je Eulerovo číslo, tj. základ přirozených logaritmů.

Úloha 7 (3 body). Určete znaménka těchto tří čísel (hodnot integrálů)

$$\Theta := \int_{-2}^{2} x^3 2^x \, dx, \quad \Xi := \int_{0}^{2\pi} \sin x \, dx, \quad \Upsilon := \int_{0}^{2\pi} \frac{\sin x}{x} \, dx.$$

Tedy pro každé $j \in \{\Theta, \Xi, \Upsilon\}$ uveďte, zda je $j < 0$, $j > 0$, nebo $j = 0$.

Úloha 8 (3 body). Vyjádřete bez symbolů derivace a integrace výraz

$$\left(\int_{x}^{\xi} 6t^{-11} e^{6t-11} \, dt \right)'$$

s proměnnou $x \in \mathbb{R}$ a neznámou konstantou $\xi \in \mathbb{R}$.

Část III (celkem 4 body)

Odpovídáte na 2 úlohy ze 3 (nebo méně, *ne však více*) dle vlastní volby!

Úloha 9 (2 body). Udejte příklad funkce spojité a ohraničené na celém svém definičním oboru, jímž je nějaký omezený (tj. ohraničený) otevřený interval I (ten samozřejmě rovněž musíte uvést), takové, že k ní na I *neexistuje* nekonečně mnoho navzájem různých (tj. lišících se v alespoň jednom bodě množiny I) primitivních funkcí.

Úloha 10 (2 body). Dokažte, že pro spojité funkce f a g na uvažované (leč blíže neupřesněné) množině M (tj. pro $x \in M$) platí

$$\int f(x) \, dx - \int g(x) \, dx = \int (f(x) - g(x)) \, dx.$$

Úloha 11 (2 body). Uveďte vzorce pro objem a obsah pláště rotačního tělesa vzniklého rotací plochy mezi $\mathrm{Gr}\, f$ a osou x na intervalu $[0, 1]$ kolem osy x, je-li f nezápornou funkcí se spojitou derivací na $[0, 1]$.

Druhý zápočtový test – 2. termín

Zadání si ponecháváte. Listy, které odevzdáte, *čitelně* podepište! Doporučuji Vám, abyste pod své jméno uvedli čísla těch dvou úloh, které jste zvolili – neřešili je.

Výsledky 2. testu (tedy i tohoto termínu) se dozvíte e-mailem až ve čtvrtek 26. 4.

Část I (celkem 20 bodů)

Počítáte všech 5 příkladů!

Úloha 1 (4 body). Pro $x > 0$ nalezněte k funkci $\left(1 - \frac{1}{x^2}\right)\sqrt{x\sqrt{x}} + 2^x$ nějakou primitivní funkci.

Úloha 2 (4 body). Pro $x > 0$ spočítejte $\int \frac{e^x}{e^{2x}-1}\,dx$.

Úloha 3 (4 body). Pomocí výpočtu limity dolních součtů určete $\int\limits_0^1 x^2\,dx$. (Víte, že je funkce x^2 integrovatelná na $[0,1]$.)

Uvažujte přitom tzv. ekvidistantní dělení $D_n = \{0, \frac{1}{n}, \frac{2}{n}, \dots, \frac{n-1}{n}, 1\}$ intervalu $[0,1]$.

Rada: Pro všechna $n \in \mathbb{N}$ je $1^2 + 2^2 + \cdots + n^2 = \frac{1}{6}n(n+1)(2n+1)$.

Úloha 4 (4 body). Nechť C je křivka v rovině s parametrizací $[x(t), y(t)]$ pro $t \in [0,\pi]$. Určete délku d křivky C, je-li $x(t) = \cos t + t\sin t$, $y(t) = \sin t - t\cos t$.

Úloha 5 (4 body). Vypočítejte $\int\limits_0^{+\infty} \frac{dx}{(x^2+1)^2}$.

Část II (celkem 6 bodů)

Odpovídáte na 2 úlohy ze 3 (nebo méně, *ne však více*) dle vlastní volby!

Úloha 6 (3 body). Čemu se rovná $\int \frac{1}{(x-2)^2+9}\,dx$?

Úloha 7 (3 body). Vypočítejte $\int\limits_{-0{,}11}^{0{,}11} \operatorname{tg} x \, dx$. Rada: Nepočítejte; přemýšlejte!

Úloha 8 (3 body). Víme, že platí (tzv. 1. věta o střední hodnotě):

Nechť jsou f a g spojité funkce na intervalu $I = [a, b]$ nenulové délky, přičemž g nemění znaménko (tj. je na I nezáporná, nebo nekladná). Potom existuje takové $c \in I$, pro které je

$$\int\limits_a^b f(x)g(x)\,dx = f(c)\int\limits_a^b g(x)\,dx.$$

Za pomoci této věty odhadněte integrál (tj. uveďte interval J, ve kterém se nachází jeho hodnota: určitý integrál je číslo)

$$\mathcal{I} := \int\limits_0^1 \frac{x^{99}}{\sqrt{1+x}}\,dx$$

s chybou ostře menší než 0,01 (tj. délka intervalu J musí být menší než 0,01).

Část III (celkem 4 body)

Odpovídáte na 2 úlohy ze 3 (nebo méně, *ne však více*) dle vlastní volby!

Úloha 9 (2 body). Neurčitý integrál z nějaké na $\mathbb{R}$ spojité funkce f je:

(a) reálné číslo, nebo $+\infty$, či $-\infty$;

(b) nekonečná množina;

(c) jedna funkce vzniklá z jiné posunutím o konstantu;

(d) symbol označující obsah plochy mezi osou x a funkcí f.

Napovězme, že správná je alespoň jedna z možností.

Úloha 10 (2 body). Uveďte příklad funkce, která je definována pro všechna $x \in \mathbb{R}$, ale není integrovatelná na žádném intervalu $[a, b]$ pro libovolná $a, b \in \mathbb{R}$, $a < b$.

Úloha 11 (2 body). Napište Newton-Leibnizův vzorec včetně všech příslušných podmínek na v něm vyskytující se funkce.

Druhý zápočtový test – 3. termín

Zadání si ponecháváte. Listy, které odevzdáte, *čitelně* podepište! Doporučuji Vám, abyste pod své jméno uvedli čísla těch dvou úloh, které jste zvolili – neřešili je.

Výsledky 2. testu (tedy i tohoto termínu) se dozvíte e-mailem až ve čtvrtek 26. 4.

Část I (celkem 20 bodů)

Počítáte všech 5 příkladů!

Úloha 1 (4 body). Vypočtěte $\int \frac{x^3}{(x-1)(x-2)^2}\,dx$

Úloha 2 (4 body). Vypočítejte $\int\limits_0^1 x^{15} \cdot \sqrt{1+3x^8}\,dx$. Výsledek uveďte ve tvaru zlomku.

Úloha 3 (4 body). Určete obsah rovinného obrazce omezeného křivkami $y = e^x - 1$, $y = e^{2x} - 3$, $x = 0$.

Úloha 4 (4 body). Pro jaká $p \in \mathbb{R}$ konverguje integrál $\int\limits_0^{+\infty} \frac{1}{(x+111)^p}\,dx$?

Úloha 5 (4 body). Určete plochu (tj. obsah oblasti) mezi grafem funkce $\frac{1}{\sqrt{1-x^2}}$ a osou x na intervalu (-1, 1).

Část II (celkem 6 bodů)

Odpovídáte na 2 úlohy ze 3 (nebo méně, *ne však více*) dle vlastní volby!

Úloha 6 (3 body). Právě dvě z funkcí (definovaných pro $x > 0$)

$$f(x) = \sin 5x, \quad g(x) = \frac{\sin 5x}{5x}, \quad h(x) = \frac{1}{\ln 5x}, \quad u(x) = \sinh 5x, \quad v(x) = \frac{-1892\cos 5x}{5+\sin 5x}$$

mají primitivní funkci, která je vyšší funkcí (tj. není vyjádřitelná pomocí elementárních funkcí). Uveďte tyto dvě funkce.

Úloha 7 (3 body). Vypočítejte $\int_0^{\frac{\pi}{2}} \cos^2 x \, dx$.

Rada: Pro všechna $x \in \mathbb{R}$ je $\cos^2 x = \frac{1+\cos 2x}{2}$. (Ve zkouškové písemce rady nebudou!)

Úloha 8 (3 body). Určete průměrnou hodnotu funkce $\sqrt{x}$ na intervalu $[0, 100]$.

Část III (celkem 4 body)

Odpovídáte na 2 úlohy ze 3 (nebo méně, *ne však více*) dle vlastní volby!

Úloha 9 (2 body). Za pomoci derivací uvažovaných funkcí (jiný způsob nebude uznán) dokažte, že

$$\operatorname{arctg} x + \operatorname{arccotg} x = \frac{\pi}{2}, \qquad x \in \mathbb{R}.$$

Přitom lze (není nutné) využít možnost „derivování předpokládané rovnosti“.

Úloha 10 (2 body). Opište ty z výroků (přičemž $I = [a, b]$, $a < b$)

(a) ohraničená, monotónní funkce na I je na I integrovatelná,

(b) funkce spojitá na I nabývá své průměrné hodnoty na I v nějakém bodě I,

(c) funkce $F(x) := \int_x^a f$ je spojitá na I pro libovolnou funkci f integrovatelnou na I,

(d) součinem dvou integrovatelných funkcí na I je funkce integrovatelná na I,

(e) podílem dvou integrovatelných funkcí na I je funkce integrovatelná na I

jenž *vždy* (pro všechny zmíněné funkce) platí.

Úloha 11 (2 body). Napište větu O střední hodnotě integrálního počtu pro spojitou funkci f na intervalu $[a, b]$, kde $a, b \in \mathbb{R}$, $a < b$.

Druhý zápočtový test – 4. termín

Zadání si ponecháváte. Listy, které odevzdáte, *čitelně* podepište! Doporučuji Vám, abyste pod své jméno uvedli čísla těch dvou úloh, které jste zvolili – neřešili je.

Výsledky 2. testu (tedy i tohoto termínu) se dozvíte e-mailem až ve čtvrtek 26. 4.

Část I (celkem 20 bodů)

Počítáte všech 5 příkladů!

Úloha 1 (4 body). Vypočtěte $\int \frac{dx}{x\sqrt{1+\ln x}}$.

Úloha 2 (4 body). Integrací per partes spočtěte $\int\limits_0^{\pi} x \sin x \, dx$ a $\int\limits_0^{\ln 2} x\, e^{-x} \, dx$.

Úloha 3 (4 body). Vypočítejte obsah ohraničené oblasti, jejíž hranici tvoří parabola $-x^2 + 4x - 3$ a její tečny v bodech $[0; -3]$ a $[3; 0]$. Nakreslete obrázek. Napovězme, že tečny se protínají v bodě $[1,5; 3]$ a jejich rovnice jsou $y = 4x - 3$, $y = -2(x - 3)$. (Ve zkouškové písemce nebude nic napovězeno.)

Úloha 4 (4 body). Stanovte objem tělesa, jehož plášť vznikl otáčením křivky $y^2 = 2bx$, $x \in [0, c]$ kolem osy x, přičemž $c, b \in \mathbb{R}$, $c > b > 0$.

Úloha 5 (4 body). Vypočítejte $\int\limits_1^{+\infty} \frac{dx}{x^3+x}$.

Část II (celkem 6 bodů)

Odpovídáte na 2 úlohy ze 3 (nebo méně, *ne však více*) dle vlastní volby!

Úloha 6 (3 body). Dle jistého vzorce doplňte $\int \frac{dx}{\sqrt{x^2+1}} = \cdots$ pro $x \in \mathbb{R}$.
Možná nápověda: Uvažte derivace funkcí inverzních k funkcím hyperbolickým.

Úloha 7 (3 body). Určete $\int\limits_0^2 |\, x - 2\,|\ dx$.

Rada: Můžete si pomoci tím, že uvážíte geometrický význam integrálu.

Úloha 8 (3 body). Který z integrálů (vlastně, které z čísel)

$$\int\limits_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^{10} x\, dx, \qquad \int\limits_0^{\pi} \sin^2 x\, dx$$

je větší? Nebo si jsou rovny (rovna)? Nestačí pouze odpovědět, ale je třeba i odpověď náležitě zdůvodnit (tj. uvést „proč je to tak – z čeho to vyplývá“).

Část III (celkem 4 body)

Odpovídáte na 2 úlohy ze 3 (nebo méně, *ne však více*) dle vlastní volby!

Úloha 9 (2 body). Uveďte alespoň jednu funkci g, která je definována na celé reálné přímce, existuje k ní na $\mathbb{R}$ funkce primitivní, ale přitom g není všude (tj. na celém svém definičním oboru $\mathbb{R}$) spojitá.

Pokud tvrdíte, že taková funkce nemůže existovat, napište pouze „neexistuje“.

Úloha 10 (2 body). Jak je definována průměrná hodnota integrovatelné funkce f na intervalu $[a, b]$? (Reálná čísla a, b jsou libovolná; pouze požadujeme, aby $a < b$.)

Úloha 11 (2 body). Nechť je funkce f definována na intervalu $(-\infty, \infty)$ a ohraničená na každém jeho ohraničeném podintervalu. (Bez újmy na obecnosti můžete předpokládat, že je ohraničená na celém $\mathbb{R}$). Kdy řekneme, že integrál $\int\limits_{-\infty}^{\infty} f(x)\, dx$ konverguje, a kdy, že diverguje?